

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe o jumătate de an Lei 60.—
Pe un an Lei 120.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg.
Un număr costă 3 Lei

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
(lângă poștă)

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE

Se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12

Prețul inseratelor:

Un șir petit 6 Lei pentru fiecare publicare

Solidaritatea Ardealului a fost ruptă

prin despărțirea dlor Vasile Goldiș, Ioan Lapedatu și Ioan Lupas, de Partidul Național. Prima ruptură s'a făcut în anul 1920, iar a doua acum. Că în 1920 s'a făcut o mare greșală, recunoaște azi orice om nepreocupat. Greșala de acum încă va fi recunoscută în curând.

Nu contestăm nimănui dreptul de critică, dreptul de a spune cum să se facă ceva mai bine. Dar această critică, dacă e sinceră și nepărtinitoare după persoane, *trebuie făcută la timp, la locul și în forma potrivită.* Ori, din prilejul rupturii de acum, nu s'a făcut nimic în această direcție. Noi, mulțimea cinstită și credincioasă Partidului Național, cu care ne-am pomenit din vremuri grele, am fost puși în fața acestei triste întâmplări, numai după ce s'a săvârșit.

Gazeta aceasta a contribuit în bună parte la popularitatea domnilor, cari acum dau asaltul să spargă Partidul Național. Și au pornit această mișcare, fără a spune mai înainte cuiva. Poate că se găseau căi și mijloace, ca să se împiedece spectacolul ce ni se oferă acum: Ne rid frații din vechiul regat, că noi suntem mai slabi de inger — sau de caracter politic, dacă vreți — ca ei. Căci așa spun toți la București: în vechiul regat încă nu s'a întâmplat caz, ca un om politic să se pună, deodată, pe două liste guvernamentale.

Situația e de prezent cât se poate de grea și neplăcută. Ce-i de făcut? A urmă pe cei trei domni, cari au aflat cu cale să îngreuneze astfel, peste noapte, politica unui partid ce există de zeci de ani, — nu o poate face cine își dă seama de urmări și cine are ceva curat în suflet.

Nu e însă prea târziu, credem, a se pune următoarea întrebare: Sunt rupte toate firele? Nu se mai poate îndrepta răul început, până când nu s'a întins prea departe? De ce să ajungem Ardelenii de ocară fraților din vechiul regat, cum și a minorităților din Ardeal?

S'ar putea spre pildă alege o comisie de bărbați frunțași nepărtinitori, într'o parte sau alta, care să discute asupra „păcatelor”, dacă sunt, pe cari le-a săvârșit conducerea partidului, cum și celece au întrelăsat a face la vremea celor trei domni.

Comisia această să discute și asupra situației Averescanilor din Ardeal. Poate că se găsesc căi și mijloace pentru revenirea acestora la mătca, fără ca cineva să fie jignit. E păcat de Dumnezeu, ca pentru ambiții deșarte să se împartă Ardealul românesc în tabere electorale. Din această situație vor trage foloase numai dușmanii nostri. Să ne reculegem până nu e prea târziu.

Convocarea Congresului Partidului Național

pe ziua de 11 Aprilie 1926, la București

Comitetul central (de o sută) e convocat la Cluj

pe ziua de 9 Aprilie 1926

În urma celor întâmplate în zilele din urmă, la Clubul Partidului Național din București s'a adunat Mercuri 31 Martie 1926 delegațiunea permanentă împreună cu reprezentanții organizațiilor județene și cu foștii parlamentari, spre a examina starea politică în legătură cu situația dlor Vasile Goldiș, Ioan Lapedatu și Ioan Lupas, cari figurează ca miniștri în guvernul dlui general Averescu. În această ședință s'a redactat și s'a dat reprezentanților presei următorul comunicat:

Delegația permanentă a Partidului Național, întunată cu reprezentanții organizațiilor județene constată, că deslegarea dată crizei de guvern însemnează înlăturarea voinței limpede manifestată a națiunii în toate aleelele electorale și triumful forțelor oculte contra partidelor democratice.

Își exprimă mirarea în privința modului cu totul neobișnuit, în care s'a făcut trecerea puterii asupra guvernului averescan nedorit de țară, înlăturându-se pentru a treia-ora de la cârma Statului Partidul Național, cu toate că avea în favoarea sa încrederea țării.

Hotărăște ca Partidul Național să lupte cu ultima energie pentru doborârea guvernului liberal-averescan al generalului Averescu. Pentru îndrumarea acestei lupte decide:

1. Convocarea congresului partidului pe ziua de 11 Aprilie la București.

2. Delegația permanentă a Partidului Național văzând faptul, că lista noului guvern cuprinde și numele a trei membri ai partidului constată, că dl Vasile Goldiș a stat timp de doi ani într'o ținută de rezervă politică plină de nesiguranță; — constată, că în timpul crizei de guvern d-sa a primit să figureze atât pe lista de guvern pur națională, cât și pe lista comună național-țărănistă, amândouă prezentate M. Sale Regelui pentru deslegarea crizei; — constată, că în preajma formării noului guvern, d-sa a asigurat conducerea Partidului Național, că va refuza să figureze pe lista unui guvern averescan; — constată, că dl Vasile Goldiș, Ioan Lapedatu și Ioan Lupas au înfrânt disciplina de partid, și-au călcat angajamentul luat și au săvârșit față de programul și principiile partidului un act de trădare politică bine caracterizat, străin de spiritul Ardealului și de tradiția istorică a luptelor lui glorioase.

Hotărăște ca înfierând pilda de oportunism personal și imoralitate politică, să excludă din Partidul Național pe d-nii Vasile

Goldiș, Ioan Lapedatu și Ioan Lupas, miniștri, făcând atente toate organizațiile partidului, că orice întrebuintare s'ar face de cei excluși cu titulatura partidului, ar fi un abuz și un act de excocherie politică.

Convocarea comitetului central.

Comitetul central (comitetul de o sută) din Ardeal și Banat se convoacă la ședința ce se va ține în Cluj, Vineri 9 Aprilie 1926, la 11 ore a. m., în localul Clubului Partidului Național.

Iuliu Maniu

Trădarea cu principii

Șeful Treimii din Săptămâna Patimilor, dl Vasile Goldiș, astăzi ministru de Culte, explică intrarea sa în Ministerul unui partid care nu e al său prin faptul că nu împărtășia metodele de conducere ale Partidului Național și astfel și-a reluat o libertate de acțiune, care l-a așezat în comodul fotoliu ministerial când încă de prezența dlui Alexandru Lapedatu.

Îmi permit a face Excelenței Sale o modestă observație:

Când nu e mulțumit cineva cu conducerea unui partid, apelează la organele care au dreptul să judece conflictele interne ale partidului. Când aceștia nu dau dreptate unei cereri legitime, se părăsește, cu explicații publice, partidul. Nici într'un caz, acela care pleacă n'are dreptul să iea cu dânsul firma unei case pe care a părăsit-o, chiar dacă ar fi suferit pentru binele ei mai mult decât dl Vasile Goldiș.

Altfel, actul se chiamă: trădare.

Iar, dintre toate trădările, cea mai urâtă e aceea care pretinde că are și principii.

N. Iorga

Despre formarea guvernului Averescu

Cum a fost smuls Suveranului guvernul Averescu.

Ziarul din București „Cuvântul”, cu data de 8 Aprilie 1926, scrie sub titlul de sus între altele următoarele:

Guvernul Averescu nu s'ar fi putut forma fără sprijinul grupului Goldiș. De aceea fostul ministru liberal Al. Constantinescu a luat cu asalt pe dl Goldiș și prietenii lui. Luni în 29 Martie 1926, la ora 10 dimineața, când

d-nii Averescu și Goga au mers în strada Caragiale, la locuința lui Constantinescu, — unde s'au pus la cale toate planurile, — grupul Goldiș eră câștigat în principiu. Și o listă ministerială a fost tot în principiu compusă.

Dar la orele 4 după amiază, dl Iorga ducea la Palat o listă, în care erau și numele dlor Goldiș și Lupaș. Tot atunci s'a prezentat la Palat și generalul Averescu, care n'a dus nici o listă, conform sfaturilor date de oamenii lui. Dar generalul Averescu a plecat dela Palat fără a i-se da vreo îndrumare. Ca și dl Iorga.

Atunci a fost un moment de groază la Averescani, pe care fostul ministru de externe liberal Duca l-a exprimat unui cunoscut astfel: N'ăș vrea să fiu în pielea Averescanilor.

Ardealul condamnă ruptura din Partidul Național

Nici un județ fruntaș nu merge cu d-nii Goldiș, Lapedatu și Lupaș.

A trecut o săptămână dela formarea guvernului și totuși, unde se întâlnesc doi ardeleni, nu se discută altceva, decât despre ruptura făcută în Partidul Național prin d-nii Vasile Goldiș, Ioan Lapedatu și Ioan Lupaș.

Impresia tuturor e penibilă. Cei mai mulți se întreabă: Unde am ajunge dacă fiecare deputat ar face de capul lui, apucând razna din partid, fără măcar a întreba înainte pe cece l-au ales deputat? De ce n'au cerut domnii miniștri convocarea unui congres, unde să-și spună părerile în fața tuturor membrilor partidului? De ce n'au aranjat măcar la Sibiu o adunare, înainte de ruptură, ca aci să se fi discutat chestia pro și contra. În felul acesta s'ar fi păstrat cel puțin formele democratice parlamentare, iar lumea mare ar fi fost lămurită la vreme.

Așa cugetă și discută în Sibiu persoane independente, de cari, la dreptul vorbind, sunt puține. Cei mai mulți sunt funcționari, cari nu se pot împotrivi nici unui guvern, indiferent cine ar stă în fruntea lui sau cum a ajuns la conducere. Mai sunt apoi diferite persoane dependente și cu anumite legături, cari nu pot vorbi cum ar vrea, ori sunt obligați față de alții prin legăturile ce le au.

Astfel se explică, că din Sibiu nu s'a dat telegrame de aderare către conducerea Partidului Național. În același timp nu s'au pus la cale, până acum, nici aderări către ceice au făcut regretabila ruptură în partid.

Aradul contra dlui Goldiș.

Pentru constatarea faptelor trebuie să spunem, că Aradul a fost unul dintre primele orașe, care s'a declarat contra dlui Goldiș. Organizația acestui județ a trimis dlui Iuliu Maniu următoarea telegramă:

„Vă felicităm din inimă pentru lupta dărză întru valorificarea principiilor Partidului Național, asigurându-vă de încrederea noastră neclintită și de acum înainte. Dr. Iustin Marșieu, Dr. Teodor Pap, Dr. Iulian Borneaș, Dr. Emil Micloși, Dr. Sever Popoviciu, Dr. Alexandru Boțea, Ioan Chera, Avram Crăciun, Dr. Sever Miclea, Dr. Cornel Luțai, Dr. Emil Veliciu, Dr. Aurel Raicu, Dr. Valer Muscan, Tiberiu Vuia.“

Dlui Vasile Goldiș s'a trimis o telegramă cu următorul cuprins:

„Ne desolidarizăm de acțiunea d-tale și desaprobatăm pasul pe care l-ai crezut de cuviință să-l faci. Noi voim să rămânem și pentru mai departe soldați credincioși ai Partidului Național, care reprezintă masele și spe-

ranțele îndreptățite ale poporului român și care va aduce desigur fericirea țării. Ne strângem rândurile și pornim la luptă cu capetele ridicate.“ Telegrama este iscălită de fruntașii partidului, cari au trimis telegrama dlui Maniu.

In urma acestei situații, s'a recurs la măsura extremă... Luni, seara târziu, Patriarhul Miron Cristea și Mitropolitul Bălan au mers la Cotroceni, la Rege, cu o scrisoare prin care dl Vasile Goldiș, declară, că nu merge decât într-un guvern Averescu. Cei doi prelați, ridicând și o observare de ordin religios, au asigurat pe Suveran, că trei sferturi din Partidul Național vor urmări pe dl Goldiș...

A doua zi la 8 dimineața, generalul Averescu eră chemat la Cotroceni. La 9 și un sfert prezintă lista guvernului, după un cîș și jumătate depune jurământul. Totul se făcuse cu mare grabă, nu cumva să se mai nască vreo piedecă... Dar dejunul dela Cotroceni (masa la Rege, după depunerea jurământului) a fost extrem de trist...

Așa scrie „Cuvântul“. Noi nu mai facem nici un comentariu. Judecata e ușor de făcut.

ranțele îndreptățite ale poporului român și care va aduce desigur fericirea țării. Ne strângem rândurile și pornim la luptă cu capetele ridicate.“ Telegrama este iscălită de fruntașii partidului, cari au trimis telegrama dlui Maniu.

Clujul pentru Partidul Național.

Președintele organizației județene Cluj, dl Dr. Tămașiu, a adresat dlor N. Iorga și I. Maniu, în București, următoarea telegramă: „Organizația Partidului Național din Cluj și județul Cojocna protestează cu tărie față de cazul unic și neobișnuit în țări civilizate de a deslegă criza de guvern. Tara care și-a spus cuvântul repetat în cele două alegeri, aștepta deslegarea în mod potrivit cu rezultații alegerilor trecute. Numirea guvernului Averescu reprezintă de fapt continuarea guvernării odioase a liberalilor și va împiedeca din nou lung așteptata consolidare. Cât privește trădarea infamă a foștilor membri ai Partidului Național, ea nu poate fi taxată decât cu un adânc dispreț pentru acei cari au urmat exemplul lui Iuda. Vă rugăm să continuați lupta cu toată puterea pentru înlăturarea celor cari se întrepun dezvoltării democratice a țării. Noi vă urmăm pe calea care ne va duce la biruința cinstei, a dreptății și tăriei de caracter. Președinte Tămașiu.“

Alba-Iulia pentru Partidul Național.

Organizația din județul Alba a telegrafiat în 31 Martie: „Iuliu Maniu, București. Suntem scârbiți de trădarea mârșavă și adânc consternați de felul cum s'a deslegat criza de guvern, care e pe cale a ne clătina în gândurile noastre monarchice. Vă asigurăm de neclintita noastră dragoste până la izbânda definitivă. Organizația județului Alba.“

Brașovul va continua lupta.

S'a trimis dlui Iuliu Maniu următoarea telegramă: „Organizația Partidului Național din Brașov, în ședința sa de astăzi Vineri 2 Aprilie, și-a însușit cu unanimitate moțiunile delegațiunii permanente a partidului din 31 Martie și declară, că va continua lupta cu aceeași energie pentru răsturnarea guvernului averescan-liberal și pentru izbânda crezului Partidului Național. Preot Debu, președinte; Dr. Aron Suciu, vicepreședinte.“

Din județul Caliacra.

Organizația Partidului Național din județul Caliacra a adresat ziarului „Patria“ următoarea telegramă: „Cetățenii din Caliacra, Dobrogea, soldați credincioși ai Partidului Național condamnă gestul lui Iuda și fac apel fierbinte la toții frații lor, să se reculeagă și să ridice sus steagul partidului. Trăiască unirea!“

La Turda nici un dezertor.

Binecunoscutul luptător și președinte al organizației din Turda, dl Dr. Valer Moldovan, a telegrafiat dlui Iuliu Maniu: „Vă asigurăm de încrederea noastră neclintită. În județul nostru nici o defectiune. Dr. Valer Moldovan.“

Ce este la Bistrița?

Unele dintre primele știri slabe a fost la început svonul, că organizația Partidului Național din județul Bistrița-Năsăud ar fi trecut cu totul la averescani. Dar iată de ce e vorba: Dl avocat și președinte Dr. Pahone fusese chemat la București de conducerea Partidului Național. Aci l-a surprins formarea guvernului Averescu. Aflând că la Bistrița e vorba să fie numit prefect Dr. Scridon, s'a dus la ministrul Goga să-i spună, ca să nu numească prefect pe un om, pe care Pahone îl dăduse acum câțiva ani în judecată pentru fapte nedemne. Ministrul Goga a răspuns: „Dacă nu avem pe altul mai bun, ce să facem? Primește d-ta!“

Iar Dr. Pahone a primit, pe când din Bistrița s'a trimis dlui Iuliu Maniu următoarea telegramă: „Subsemnații aderenți ai Partidului Național stăm și pe mai departe neclintiți pe lângă steagul Partidului Național, avem toată încrederea în lupta care o duceți și vă asigurăm de întreg sprijinul nostru. George Curteanu vicepreședinte, Ioan Petringel protopop, Dr. Iuliu Vlaicu avocat, Dr. Victor Marcu avocat, Dr. Leon Bârsan medic, Stefan Lupu profesor și secretarul partidului, Ioan Sasu, Pavel Besan arhitect, Elie Griga.“

Un bărbat de caracter

e dl Dr. Voicu Nițescu din Brașov, care a publicat următoarele: Vă rog să desmințiți svonul că eu aș fi consimțit să aderez la această acțiune, care e pur și simplu o trădare politică din cele mai infame. Nimeni nu mi-a făcut o astfel de propunere și dacă cineva ar fi îndrăznit să mi-o facă, propunătorul ar fi primit corecțiunea cuvenită. Dr. Voicu Nițescu.

Amănunte din alte județe.

Președintele organizației din județul Târnava mare, dl Dr. Dionisie Roman, a anunțat conducerea centrală din Cluj, că nu are în județ nici o defectiune (nici o persoană mai marcantă n'a părăsit partidul).

Despre Dr. Aurel Lazar, președintele organizației din Bihor, se susține că deasemenea rămâne credincios partidului.

La Timișoara ruptura a făcut o impresie penibilă. Lumea se întreabă: De ce a trebuit să se întâmple aceasta? Motivele cunoscute nu sunt destul de serioase pentru pași așa de mari. Persoanele cu greutate condamnă ruptura.

În ziua întâi de Paști, la Arad dl Goldiș a ținut o adunare. Public foarte puțin. Chiar și prietenii dlui Goga consideră acțiunea dlui Goldiș ca nereușită. În alegeri vor candida atât liberalii, cât și țărăniștii, cari aci sunt mai tari ca ori-unde în Banat. Dl Goldiș va avea o poziție foarte grea. Regretăm, că și-a făcut moară în cap. Rep.

Din Cluj se anunță: În semn de demonstrație contra pornirii dlui Goldiș, mulți адвоcați, doctori, profesori etc., cari până acum n'au făcut politică, s'au înscris în Partidul Național.

Azi, Joi, n'am primit poșta întregă, ca de obicei. N'avem legătură cu Clujul și alte ținuturi, de unde am așteptat știri. Scriem aceste spre orientare, fiindcă cine știe ce ne mai poate aduce viitorul. La București au fost confiscate mai multe ziare.

Ce planuri au Averescanii?

Din cele scrise în numărul trecut și în cel de față, am văzut cum s'a format peste noapte guvernul averescan, pe care nimenea din țară nu l-a dorit, afară de cari prin el au ajuns la măririi nevisate cu câteva zile înainte, decum cu ani. Din nou avem potop de ranguri și măririi în toată țara. Toți aceștia încep acum cu făgăduelile. Căci ce e mai ușor decât așa ceva?

În fața acestor stări, e bine să ținem minte de următoarele: Dl ministru de interne *Octavian Goga*, la preluarea ministerului a făgăduit, că va continua opera începută de înaintașul său. Asta însemnează, că va lăsa așa cum este legea comunală, în baza căreia s'au făcut ultimele alegeri. Ei bine, oameni buni dela sate, ce va să zică aceasta, o știți cu toții. Noua lege comunală a dus Ardealul și Banatul înapoi cu zeci de ani. Iar dacă un Ardelean ajuns ministru de interne poate suferi așa ceva, trebuie să strigăm: Iartă-l Doamne, că el știe face poezii frumoase, dar nu cunoaște necazurile poporului, — iar nouă dă-ne putere să luptăm până la izbânda finală, care trebuie să urmeze. Între timp poate vom convinge și pe dl Goga. Dreptatea totdeauna a învins în lume, mai curând sau mai târziu, dupăcum au știut oamenii să lupte.

Dl ministru de finanțe *Ioan Lapedatu* a făgăduit, spun zierele din București, că va urca lefurile funcționarilor și le va micșora darea după salarii. Pe de altă parte va mări darea după avere. Astfel de planuri, mărturisim sincer, nu vor duce la mare ispravă, decât la câștigarea unor funcționari ca corteși electorali în săptămânile viitoare. În situația dată, pe dl Lapedatu îl regrețăm foarte mult, că a trecut în țabăra unde este. În mediul acela și cu sistemul liberal-averescan de guvernare, dl Lapedatu nu va putea face nimic pentru popor.

Ce privește ministerul Cultelor, dl *Vasile Goldiș* are mult mai ușor. Aci, dacă are bani, dă, — la din contră pune toate cererile la dosar. La culte, ministerul bisericilor, nu sunt venite aproape deloc, ci numai cheltueli. De aci se conduc și plătesc preoții, al căror sprijin în frunte cu vladicii, dl Goldiș și l-a asigurat prin aceasta.

Dl părinte-profesor *Ioan Lupaș* e ministru la Sănătatea Publică. Acesta e un ministru nou, înființat în multe țări după războiu. De obicei îl ocupă medici sau bărbați cari au studiat problemele sociale. Avem impresia, că dl Lupaș nu va sta mult aci, unde va face ce va putea și-l vor lăsa cei mari și tari. Noi îi dorim spor și izbândă, căci altcum va fi un mare păcat istoric pentru pasul făcut.

La Industrie și Comerț a ajuns ministru generalul *Coandă*, un bun prieten cu dl Averescu. Fiind deja membru prin unele consilii de bănci și fabrici, îndeosebi prin Ardeal, avem impresia că va ști să aranjeze acum și pe alții...

Un ministru, care ne împune și pe care îl vedem la locul lui, este dl *Const. Garoflid* dela Agricultură. Specialist în materie și bărbat activ, avem nădejde că va desvoldă o activitate mai bună și mai cinstită ca marele trăgător de sfori *Alexandru Constantinescu*, care a patronat multe abuzuri cu împrăștierea, iar acum la urmă a lucrat în rândul întâi la desbinarea Ardelenilor.

Ministrul Muncii, dl *Trancu-Iași*, e bărbat silitor, face ce poate. — La externe a fost numit dl *Ioan Mitilăneu*, care a mai fost în cariera diplomatică. Ceialți ministri sunt persoane fără multă suprafață politică, prin urmare vor face ce vor putea, având totdea-

una în vedere să nu supere pe d-nii Brătieni, cari i-au ajutat să ajungă unde sunt și unde stau numai din bunăvoința lor.

Față de un astfel de guvern, — pe lângă toată bunăvoința și considerația, ce o avem față de unii ministri singuratici, — nu putem să ne dăm la oparte și să aprobăm sistemul liberal-averescan, care din zi în zi ne duce din rău în mai rău, ci trebuie să luăm lupta pentru răsturnarea acestui guvern. În alegerile viitoare vom vota deci cu listele Partidului Național, ca astfel să cadă guvernul liberal numărul 2.

Maghiarii și guvernul averescan

Încă de vreo doi ani se vorbii de o înțelegere, pe care Maghiarii (Partidul maghiar) au încheiat-o la Ciucea cu poetul Goga, în numele partidului averescan. Prin această învoială, se spune, averescanii și-au asigurat sprijinul Maghiarilor, iar aceștia din urmă au nădejde de mai bine, în cazul că averescanii ajung la guvern.

Dar în acești doi ani, puterea averescanilor a scăzut, în loc să crească. Aceasta s'a văzut în alegerile agricole, ca și în cele comunale. Inuși averescanii perduse nădejdea de guvern, decum partidul maghiar. Urmarea a fost, că acum câteva săptămâni președintele partidului maghiar, contele Ugron, a declarat publice că el nu se mai ține legat de pactul (învoiala) dela Ciucea.

Ce se întâmplă însă după aceea? Liberalii au adus în Cameră noua lege electorală, în baza căreia e destul ca un partid să capete 40% din voturi, spre a mai primi apoi o sumedenie de voturi pe deasupra gratis. Legea aceasta e anume făcută pentru partidele slabe. De aceea averescanii au și fost îndată gata să o primească. Atunci s'a văzut, că se pune la cale o înțelegere între liberali și averescani, spre a-i ajuta pe aceștia din urmă, să vină la guvern, unde partidul averescan nici cu o zi nu va putea sta mai mult decât vrea partidul liberal.

Ei, dar acum Maghiarii s'au fost desfăcut de averescani. Așa declarase președintele lor Ugron. Ce eră deci de făcut? Ugron s'a mulțumit de președinte, iar în locul lui va urma un alt Maghiar, care va spune, că el recunoaște și acum învoiala făcută în locuința dlui Goga la Ciucea.

Care este urmarea acestor stări? Partidul averescan, lipsit de popularitate la români, fuge și acum ca înainte cu doi ani, după Maghiari. De asta Maghiarii se bucură. Îndată după numirea guvernului, au plecat din București stafete la Cluj, pentru a se înțelege cu Maghiarii. Iar aceștia vor ridică pretensiuni, în schimbul voturilor unguști pe cari le vor da Averescanilor. Și de ce se înțeleg Averescanii cu Maghiarii? Ca să poată lua lupta în Ardeal contra Partidului Național. Spre acest scop Averescanii vreau să meargă mână în mână cu Maghiarii, și probabil vor încerca același lucru și cu Sașii.

Iată la ce ne duc Ardelenii noștri, cari au intrat în Partidul Poporului al generalului Averescu! De aceea, bine să ne luăm seama ce facem, fraților! Să stăm cu toții lângă steagul Partidului Național, singurul partid care ne poate ajuta să ajungem la o soartă mai bună în Ardeal și Banat.

Aviz

Scriveți-ne despre tot ce se petrece în legătură cu viitoarele alegeri pentru Cameră și Senat. Ce nu publicăm în foaie, se va raporta la conducerea partidului, spre a ne cunoaște atât oamenii vrednici, cât și pe cei slabi.

Prețul cerealelor

În porturile dunărene și maritime, în urma reducerii taxelor vamale și a scăderii cursului leului, se arată ceva mai mult interes pentru export. Totuși se fac puține cumpărări. Numai grâul e mai căutat. Pe ziua de 29 Martie, s'a vândut la *Braila*: grâu cu 94—104 mii lei vagonul după calitate, orz 58 mii, porumb 47.500 lei vagonul.

Frigul, care a fost prin unele părți ale țării, în prima zi de Paști, a cauzat stricăciuni semănăturilor din Moldova și ținuturile muntoase ale Ardealului.

Situația economică în Basarabia. Timpul e cald. Oamenii au început lucrul câmpului, dar nu toți au sămânța necesară. Între oameni e o mare lipsă de bani. Vitele sunt slabe, din cauza lipsei de nutreț. Semănăturile de toamnă sunt frumoase, pe unde nu le-a mâncat viermii, cari au nimicit recolta prin multe părți, deși în Basarabia să speră mai mult în grâu ca în oricare alte plante. — Vin este foarte mult, dar nu are căutare, neputându-se face export. Prețul este 60—80 lei pe veadră (10 litri). Fiecare țaran mai cu stare are 2—3000 litri. Dacă în anul acesta va fi o recoltă bună, oamenii nu vor avea vase pentru vin. — În general socotit, situația economică a Basarabiei e cât se poate de nefavorabilă. *Rep.*

Din sate și orașe

Ocna Sibiului. A doua zi de Paști d-nii Ioan Lapedatu și Ioan Lupaș au ținut o adunare în comuna noastră. Lunea i-a ascultat în liniște. Dl Lapedatu a vorbit despre chestii politice-economice, dl Lupaș a ținut o cuvântare mai mult religioasă decât politică. Chestia cu ruptura din Partidul Național a fost numai puțin atinsă. La urmă ne-am despărțit care încotro, rămânând în așteptare să auzim și pe stegarii cei vechi ai Partidului Național. Noi cunoaștem pe dl Maniu de zeci de ani de zile, când ne apăra comuna gratis, în cauză comasării. *Un Ocner.*

Seliște. În ziua de Paști s'a aranjat o masă, la care au luat parte peste 100 persoane, în frunte cu dl profesor și actual ministru Dr. Ioan Lupaș. Fiind d-asa fiul comunei noastre, eră natural să decurgă în liniște și bună înțelegere. S'a produs totuși la urmă o mică indispoziție, când unii liberali de viță nouă și câțiva naționaliști vechi nu s'au arătat dispuși să iscălească o moțiune, care aprobă pasul făcut de d-nii ministri Goldiș, Lapedatu și Lupaș, prin ruptura făcută în Partidul Național. *Rep.*

Gherla. Primiți următoarele: Am vrea să ni se spună: Cine dispune asupra pieței din Gherla? Aproape de un an de zile nu se știe cine dispune asupra acestei piețe. În acest restimp, mai pe urmă, a fost întrebuintată ca mijloc de cortesire pentru alegerile comunale. Trecând peste acestea, se naște întrebarea: Cine mai dispune peste piață? De pildă am întrebat pe un domn, că de ce s'a mutat târgul în partea de către gară? Și acest domn mi-a spus, că așa a dispus dl Stanciu, sergent de poliție. Și de fapt m'am convins, că șeful dlui Stanciu e mic pe lângă d-asa, căci nu știe să dispună anume unde să fie piața: acolo unde a fost de sute de ani, ori să fie dusă în fața nouilor comercianți veniți din Galiția? Dar și această problemă a deslegat-o repede dl Stanciu, care a dispus, ca piața să fie în fața Galițienilor, apoi pe creștini îi poate călca vaca cea neagră. — Vedeti, iubiți cetitori, cine dispune asupra pieții din Gherla, — dl Stanciu. Iar șefii d-sale fac urechea surdă... *Gherleanu.*

INFORMAȚIUNI

Alegerile parlamentare

se vor face în ultimele zile ale lunii Mai. În consiliul de miniștri, ținut înaintea de Paști, s'a discutat și asupra alegerilor. A fost vorba, să se fixeze ziua de 25 sau 26 Mai. O hotărâre definitivă încă nu s'a luat, urmând ca aceasta să se întâmple în ședința consiliului care se va ține acum după Paști.

De altcum termenul alegerilor trebuie publicat cu cel puțin 30 de zile mai înainte. Așa prescrie legea. Afară de acestea, guvernului averescan-liberal îi trebuie multe pregătiri, altcum cade de-i vai de el, dupăcum a fost primit de populația țării.

Asupra ținutei Partidului Național în alegeri — că va merge singur sau cu Tărăniștii — se hotărăște la adunarea din Cluj și congresul dela București. Oamenii noștri să fie liniștiți și cu răbdare, că se va alege calea cea mai bună pentru ușurarea vieții noastre.

Conferențele „Astrei“. Duminecă în 11 Aprilie va ține, în sala cea mare a prefecturii județene din Sibiu, o conferință dl Nicolae Bălănescu, cunoscutul conferențiar, președintele „Ateneului“ român din Giurgiu. Tema aleasă: „Știința și religia“. Inceputul la orele 5 (nu 6!) Prețurile obicinuite. Biroul „Astrei“.

Chetă în Sibiu. Duminecă în 11 Aprilie a. c., va avea loc o chetă în favorul „Invalidilor din Răsboiu“. On. public e rugat a-i da binevoitorul sprijin. Societatea „Invalidii din Răsboiu“ Sibiu.

Examenul șoferilor se va ține la Prefectura Poliției orașului Sibiu pentru a doua oră în ziua de 14 Aprilie 1926, ora 9. Cei interesați vor înainta cererea împreună cu toate actele necesare, cel puțin cu două zile înainte.

Prefecți—ofițeri activi au fost numiți în mai multe județe ale țării. Făcând o rea impresie numirea de ofițeri activi în posturi civile așa de înalte și cu răspundere, cum e un prefect, — guvernul a declarat, că acești ofițeri au primit numai delegație să conducă deocamdată aceste funcțiuni.

Mai multe posturi de subsecretari de stat, adevărate ranguri cari urmează îndată după cel de ministru, au fost înființate de guvernul averescan-liberal, cheltuindu-se multe milioane. Așa la ministerele de interne, agricultură, comunicații. De asemenea e vorba, ca ministerul de industrie și comerț să fie împărțit în două. — Da, da, sunt tot ranguri și posturi mari, la cari ajung de multe-ori oameni foarte mici, cari trebuiau să mai aștepte 10—20 ani, iar până atunci să lucreze din greu în cinste și omenie.

De ce sunt oprți? Ziarele din București au adus știrea, că în consiliul de miniștri ținut în Vinerea Paștilor, generalul Averescu a atras atenția membrilor guvernului, că le este cu desăvârșire interzis să mai dea interviuri (deslușiri și informații) la ziare, fără știrea și aprobarea d-sale. — Așa o oprește nu ne aducem aminte să fi auzit de prin alte țări. Cam scurt îi ia generalul pe miniștrii săi, cari nu sunt doar copii minoreni.

Cehoslovacia înaintează, dupăcum putem constata din următoarele: Exportul pe luna Februarie a atins suma de 1475 milioane coroane cehoslovace, față de 1179 milioane în Ianuarie. S'au exportat în prima linie mărfuri de bumbac, zahăr, fer, lănuri, cărbuni lemn, sticlă, în următoarele țări: Austria, Germania, Anglia, Ungaria, Italia, Statele Unite, Iugoslavia, România, Franța, Elveția și Olanda. — Cine lucrează să ridică, asta e pilda Cehoslovaciei.

Comisiunea Județeană Sibiu, pentru reforma agrară, va judeca următoarele apeluri: În 13 Aprilie 1926, ora 4 p. m., expropriere pentru loc de școală și casă culturală în Lăncrăm: în 14 Aprilie 1926, ora 4 p. m., expropriere pentru școală de stat în Răchita; în 15 Aprilie 1926, ora 4 p. m., expropriere în baza art. 9 L. R. A. Dr. Ernst Kabdebo din Miercurea; în 16 Aprilie 1926, ora 4 d. m., expropriere în baza art. 9 din L. R. A. Clement Muntean din Miercurea; în 20 Aprilie 1926, ora 4 p. m., expropriere pentru locuri de casă în Noul Săsesc; în 30 Aprilie 1926, ora 4 p. m., improprietărire cu teren de pădure și pășune în Țapu. Preș. Com. Jud. R. A. Sibiu, *Scarlat Constantinescu*.

Exportul cărnii de porc începe a lua o întindere tot mai mare, pe când exportul vitelor în viață a dat înapoi în lunile din urmă. Spre pildă în Cluj sunt vreo 3—4 firme, cari în fiecare săptămână exportează cam trei vagoane de carne de porc pentru Cehoslovacia și Germania.

Camera de Comerț și Industrie din Brașov a primit dela guvern dreptul să facă un împrumut de 5 milioane lei, pentru construirea unui palat propriu al Camerei, având să se plătească împrumutul în 6—7 ani. — Lucru cam curios, că această Cameră chiar acum se bagă în datorii, când spre pildă Sibiuul e pe cale a se despărți de Camera din Brașov.

Pentru vânători. În conformitate cu ordinele Ministerului Agriculturii și Domeniilor Nr. 108198/925 și 20535/926 se aduce la cunoștința publică: 1. Taxele de vânătoare rămân aceleași, afară de taxa permiselor de vânătoare care s'a urcat dela 300 la 500 lei. Solicizatorii vor prezenta la cerere recipisa de consemnare de 350 lei și recipisa la Stat de 150 lei pentru fiecare permis, iar pentru celelalte taxe se va proceda ca și în trecut (Art. 175). 2. Valabilitatea permiselor eliberate în anul 1925 expiră la data de 1 Aprilie a. c., se atrage deci atențiunea celor interesați, ca să-și procure permisele noi.

Boi albi pentru lucru s'au cumpărat în ultimele săptămâni, la mai multe târguri din Ardeal. Cumpărătorii sunt din Ungaria, unde duc acești boi pentru lucru.

Cehoslovacia îngreunează exportul de vite din România. Săptămânile trecute s'a vestit, că guvernul cehoslovac a dat o ordonanță, prin care vitele din România nu mai sunt lăsate a intra cu viață în Cehoslovacia. Această măsură îngreunează exportul nostru, probabil fiindcă România în timpul din urmă a urcat vama pe mărfurile textile și fier. Deci dinte pentru dinte. Pe de altă parte, Cehoslovacia încă are economie de vite, plus că aduce vite pentru tăiat din Polonia și Iugoslavia. Pentru exportul de carne tăiată trebuie acum făcute abatorii și vagoane frigorifere, ceace nu e ușor și costă mulți bani, plus că și atunci Cehoslovaciei — dacă vreau — pot pune taxe mari la intrarea în țara lor.

O crimă sălbatică a săvârșit zilele trecute țăranul George Mărginean, care fiind beat s'a întâlnit noaptea cu un dușman al lui, Nicolae Popa, într-o stradă din Alba-Iulia. Popa a sărit asupra lui Mărginean, lovindu-l în cap până a căzut la pământ. După aceea, neputându-l arunca în canal, l-a târît pe linia ferată, unde primul tren ce a sosit i-a tăiat picioarele din genunchi. Aproape pe moarte, Mărginean a fost transportat la spitalul din Sebeș, iar pe Popa l-au închis în Alba-Iulia. O curioasă întâmplare a sortii e și aceea, că singurul martor, lucrătorul Avram, care a văzut crima, când eră să-l asculte la poliție, înainte de ascultare a murit în urma unui atac la inimă.

Spre știre. Numărul de față, care cuprinde 6 pagini, s'a trimis din Sibiu ca de obicei, Joi noaptea și Vineri dimineața. Trebuie deci să ajungă la vreme în mâna tuturor abonaților. Dacă pe undeva abonații n'ar primi gazeta regulat sau chiar deloc, de vină e numai cine împarte foaia. Vă rugăm a cerceta și a ne scrie. Spunem acestea, fiindcă știm, că anumite persoane vreau să împiedece primirea „Foi Poporului“, de unde iubii noștri frați săteni află curatul adevăr.

Reîntors acum din prinsoarea germană. În timpul războiului, în luptele din jurul Nămolosei, a pierit locotenentul Gh. Munteanu, care a fost înscris între morți, deși trupul său nu i-s'a aflat. Acum câteva zile însă, în stare mizeră, bolnav și amărit se prezintă numitul ofițer la comenduirea pieței Iași. Aci a povestit, că abia acum a putut scăpa cu fuga din prinsoarea germană, unde a ajuns în luptele din jurul Nămolosei. În acele lupte, locotenentul Munteanu a fost îngropat de un obuz explodat în apropiere. După luptă a fost prins de Nemți și dus în spitalul din Kaiserkrantz. Germanii s'au purtat foarte neomeneste cu ofițerul român.

12.000 cereri de încetățănire. În Chișinău au intrat dela cetățeni străini 12.000 de cereri pentru a fi declarați cetățeni români. Câți dușmani neîmpăcați ai românismului sunt aceștia? Comisia de încetățănire trebuie să lucreze cu ochii deschiși, pentru a nu ajunge să încălzim pui de șerpi în sân.

Un post de prim-grădinar este de ocupat la orașul Cluj. Cererile trebuiesc înaintate până la 15 Aprilie. — Aviz grădinarilor români.

Un atentat asupra lui Musolini s'a săvârșit în Roma, Mercuri 7 Aprilie 1926, la amezii, de către o femeie bătrână, care a tras un foc de revolver. Musolini e rănit ușor la obraz. Femeia a fost arestată. — Prim-ministrul italian are mulți dușmani pentru politica lui.

Registre, nota, declarații de vărsare, cerute pentru 1—15%, se află de vânzare la Librăria „Foaia Poporului“.

Numeri de probă din „Foaia Poporului“ trimitem la dorință oricui gratis, dacă ni cere (un număr din urmă).

Răi plătitori la Foaie

Următorii vechi abonați sunt provocați să-și plătească restanța: Dumitru Voșloban, Loveș, jud. Ciuc; Ioan Șandor, Hodac; Vasile Griga, Ilva mare; George Suciu, Coroiu; Avram Tomuș, Feneș; George Mârșoș, Valea boului; Florea Corean, Teocul de sus; Nicolae Șerban, Ungra; Teodor Zdralea, Almașul mare; Ioan Gândilă I. Nicolae, Bogatul român.

Cursul banilor

la bursa din București, în 7 Aprilie

	Valuta	Deviză
1 franc francez	Lei 8.30	8.53
1 liră sterlină	„ 1160.—	1183.—
1 dolar	„ 240.—	243.—
1 liră italiană	„ 9.60	9.83
1 franc elvețian	„ 45.75	44.—
1 coroană cehă	„ 6.95	7.23
1 marcă aur	„ 56.—	57.50
1 șiling austriac	„ 33.50	34.40
100 coroane ungare	„ —.33	—.34

În cursul leului nici o îndreptare spre mai bine. Din contră, se pare că va scădea și mai mult.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“
Redactor responsabil: Nicolae Bratu

